

Miljøministeriet

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 9. oktober 2023

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 805 (MOF alm. del) stillet 11. september 2023 efter ønske fra Carl Valentin (SF).

Spørgsmål nr. 805

” Vil ministeren med afsæt i komitésagerne, jf. MOF alm. del – bilag nr. 537-549, besvare følgende spørgsmål:

1) Vil regeringen fremover i sager vedrørende forlængelse af foreslåede frister til anvendelse af problematiske stoffer redegøre for:

- Hvad producenten pålægges at gennemføre med henblik på substitution af det anvendte stof og dermed dets nedbrydningsprodukter i god tid inden fristens udløb?
- Hvor store mængder af stoffet, der anvendes i Europa og gældende frister for eventuel anvendelse efter solnedgangsdatoen?
- Hvilke planer og virkemidler, der eksisterer på europæisk plan for at reducere og eliminere tilførslerne til miljøet af stoffet, og hvornår udfasningen forventes afsluttet?”

2) Vil ministeren herudover med afsæt i MOF alm. del – bilag nr. 537, 538, 539 og 542 forholde sig til følgende spørgsmål:

- Hvad agter producenten at foretage sig for at gennemføre alternativet indenfor de hhv. 7, 12 og 12 års tilladelsesperiode, altså at gøre det teknisk og økonomisk muligt?
- Hvor store mængder af OPE og NPE anvendes i Europa, og hvor stort er tabet af hormonforstyrrende nedbrydningsprodukter til miljøet fra denne produktion?
- Hvilke planer er der for at gennemføre fuldt producentansvar for udledning, emission og tab af farlige stoffer fra denne produktion i Europa, f.eks. gennem gebyrer, afgifter og lignende til f.eks. at dække det offentlige udgifter ifm. vandrensning m.v., og hvilken størrelse skal disse have for at sikre, at alternativerne til stoffer, der danner hormonforstyrrende nedbrydningsprodukter, gøres teknisk og økonomisk gennemførlige sådan, at tilførslerne til miljøet reduceres og elimineres?
- Findes der en bagatelgrænse for tab af hormonforstyrrende nedbrydningsprodukter som nonyl- og octylphenoler, eller skal der gribes ind overfor alle kilder, fordi der ikke findes en nedre grænse for den hormonforstyrrende effekt?

Svar

Regeringen redegør generelt i sager vedrørende godkendelser af særligt problematiske stoffer, dvs. stoffer på bilag XIV i REACH, for den konkrete ansøgning, hvor store mængder de(n) ansøgende virksomhed(er) anvender, de videnskabelige komiteers udtalelser om ansøgningen og regeringens holdning til den konkrete sag.

For så vidt angår bilag nr. 537, 540 og 542-549 er der ikke tale om forlængelse af frister til anvendelser af særligt problematiske stoffer. Der er tale om godkendelse af anvendelse.

For så vidt angår bilag 538, 539 og 541 er der tale om sager om forlængelse af eksisterende godkendelser til anvendelser af stofferne.

1) Vil regeringen i sager fremover redegøre for elementerne beskrevet i underpunkter angivet som ”–”?

- For de virksomheder, hvor det er relevant og påkrævet af lovgivningen, gives godkendelse på betingelse af en substitutionsplan. Disse substitutionsplaner ligger i offentligt tilgængelige versioner på Kemikalieagenturets (ECHA's) hjemmeside (<https://echa.europa.eu/da/applications-for-authorisation-previous-consultations>). Planerne er ofte teknisk komplicerede, og Folketinget præsenteres for ECHA's videnskabelige komiteers vurderinger af substitutionsplanerne.
- Hver enkelt godkendelse gives ud fra virksomheders individuelle ansøgninger. Oplysninger om den samlede mængde, der anvendes i Europa, er ikke umiddelbart tilgængelige. Det er derudover altid muligt for virksomheder at ansøge om en ny godkendelse efter solnedgangsdatoen. Godkendelsesfristen er den gældende frist for anvendelse efter solnedgangsdatoen for hver enkelt virksomhed og angives altid i hver sag.
- Samspillet af den totale europæiske miljølovgivning er ikke en parameter for vurderingen af de individuelle ansøgninger. Det er generelt ikke muligt at angive, hvornår stofferne forventes udfaset, da det altid er muligt at ansøge om godkendelse efter solnedgangsfristen og nye teknologiske landvindinger kan medføre nye anvendelser af særligt problematiske stoffer. Visse særligt problematiske stoffer er kritiske for ny teknologi, for eksempelvis forventes batterier til elbiler at indeholde metaller (konkret chrom) i et langt tidsperspektiv og lægemidler forventes produceret med anvendelse af octyl- og nonylphenoler i et langt tidsperspektiv.

2) Vil ministeren forholde sig til spørgsmålene i underpunkter angivet som ”–”?:

- Disse oplysninger fremgår af de offentlige substitutionsplaner for virksomhederne, som kan findes her:
537: <https://echa.europa.eu/documents/10162/34b7b3d6-8ec6-d6bb-791e-b4fo77da7fec>
538: <https://echa.europa.eu/documents/10162/2051f937-a289-ccb5-c591-c804066f4828>
539: <https://echa.europa.eu/documents/10162/d4c4fbe9-a84c-e336-e9a9-99012103448a>
542: <https://echa.europa.eu/documents/10162/7cd281bf-8b6f-d911-6d97-ddfd6cddb75>.
- ECHA offentliggjorde en analyse i 2021, hvoraf de samlede mængder af OPE og NPE fremgår af tabel 3 (https://echa.europa.eu/documents/10162/13637/socioeconomic_impact_reach_authorisations_en.pdf/12a126f2-9267-1dcd-75e3-ce0fo72918e4). ECHA's opgørelse er baseret på ansøgninger modtaget før solnedgangsdatoen (4. januar 2021), men der er kendskab til yderligere 5 virksomheder, som har ansøgt om anvendelse af OPE og NPE efter denne dato. Der blev anvendt ca. 385 tons OPE pr. år og ca. 6 tons NPE pr. år før januar 2020. Derudover har de 5 yderligere virksomheder ansøgt om anvendelse af samlet 7,8 tons OPE og 200 gram (0,0002 tons) NPE. Anvendelsen er siden 2020 faldet som følge af substitution, men der foreligger ikke en analyse af mængderne, der forventedes anvendt i 2022. Udledningerne af OPE og NPE til miljøet er ligeledes angivet i ECHA's analyse i figur 8. Udledningen i 2020 var ca. 8 tons OPE and ca. 2 tons NPE. Reduktionen af udledningen fra 2020 fremgår af figuren og estimeredes i 2022 til at være ca. 4 tons OPE og ca. 0,4 tons NPE. De samlede udledninger fra de 5 yderligere ansøgninger er estimeret til 1,7 kg (0,0017 tons) OPE og 0 g NPE.
- EU-Kommissionen har foreslået, at der indføres et producentansvar for rensning for lægemidler og kosmetikrester i byspildevand, således at lægemidler og kosmetikprodukter der indeholder mikroforurenende stoffer, skal finansiere et nyt fjerde rensetrin på

renseanlæggene, der kan fjerne disse stoffer fra spildevandet. Forslaget er endnu ikke vedtaget og det er ikke afgjort, hvad betalingen vil være for de enkelte stoffer. Miljøministeriet er ikke bekendt med, at der er gennemført undersøgelser af, hvad gebyret skal være, før alternativerne til stofferne bliver økonomisk attraktive.

- Spørgsmålet om en bagatelgrænse forstås dels som et teknisk spørgsmål med henvisning til de konkrete sager. Rent teknisk er der for godkendelser under REACH ingen sådan bagatelgrænse og udledninger på <1 g om året (ned til 45 mg om året) er blevet vurderet under godkendelsesordningen, idet godkendelsesordningen ikke indeholder en bagatelgrænse for hverken anvendelse eller udledning. REACH godkendelsesordningen indeholder dog en undtagelse for videnskabelig forskning og udvikling (artikel 56, stk. 3 i REACH) i op til 1 ton pr. år.

Magnus Heunicke

/

Henrik Søren Larsen